

ABD Başkanları G.W. Bush ve B. Obama Dönemlerinde Yayımlanan Ulusal Güvenlik Stratejilerinde İttifak Söylemleri ve S.Walt'un İttifak Teorisi

Eyyub KANDEMİR¹

Öz

Bu çalışmada; G.W. Bush döneminin 2002, 2006, Obama döneminin 2010 tarihli ABD Ulusal Güvenlik Stratejisi belgelerinin başkan imzalı "Beyaz Saray" başlıklı bölümlerinin söylemleri, Soğuk Savaş sonrası gelişen güvenlik kavramı ve ulusötesi-transnasyonal tehditler bağlamında, Walt'un ittifak teorisi çerçevesinde analiz edilmeye çalışılmaktadır. 2002 ABD Ulusal Güvenlik Stratejisi'ndeki tehdit algısının terörizm temelli olduğu, tek taraflı ABD müdahaleleriyle dengelenebileceği, söz konusu tehdit algısı ile ABD'nin dünya çapında büyük bir hareket serbestisi elde edeceği ve uluslararası toplumun bunu meşru görmesi gerektiğine dayanan bir söylem üzerine kurulduğu tespit edilmiştir. Bu söylem Buzan'ın güvenliğinin "güç kullanılmasını meşrulaştırma"da anahtar hâle geldiği savı ile örtüşmektedir. 2002 Stratejisinde kurumsal ittifakların konunun öznesi olmadığı, verdikleri destek ölçüsünde tercih edilecekleri görülmüştür. 2006 Ulusal Güvenlik Stratejisi, tehdit olarak terörizm merkezlidir. Ancak ulusötesi tehditlerin de varlığını benimsemektedir. 2006 Stratejisinde söylem, çok taraflılığın gerekliliğini kabul ederek gelişmekte, ABD'nin askerî gücünün benzersizliğinin, siyasi ve ekonomik üstünlüğünün devam ettirilebilmesi kaygısı ile ittifaklar ABD ulusal gücünün dayandığı önemli unsurlardan biri olarak zikredilmektedir. 2006 Ulusal Güvenlik Stratejisinin tek taraflılıktan çok taraflılığa yönelişte her iki karakteri de barındırabilen bir "Geçiş Stratejisi" olduğu değerlendirilmektedir. 2010 ABD Ulusal Güvenlik Stratejisi'nde ise tehdit kavramının bağlamı ulusötesileşmiş, tehditlerin dengelenmesi için ittifak ilişkileri ana amaç hâline gelmiştir. Bu durum Walt'un güçlü bir devletin zayıf müttefikler ile tehditleri dengelemesi konseptine uygundur.

Anahtar Kelimeler: ABD Ulusal Güvenlik Stratejisi, Barry Buzan, George W.Bush, Çok Taraflılık, Güvenlik, İttifak, Meydan Okuma, Müttefik, Barack H.Obama, Stephan Walt'un İttifak Teorisi, Söylem Analizi, Tehdit, Tek Taraflılık, Terörizm, Ulusötesi.

The Alliance Discourses in "the White House" Part of the National Security Documents Released in the Terms of USA Presidents G.W. Bush and B. Obama and S. Walt's Alliance Theory

¹Yazışma adresi: Doktora Öğc., Kara Harp Okulu, Savunma Bilimleri Enstitüsü, Güvenlik Bilimleri ABD., Bakanlıklar, Ankara, ekandemir2002@yahoo.com.

Abstract

In this study, the alliance discourses of “the White House” parts in US National Security Strategies signed by the presidents in 2002, 2006 and 2010 are comparatively analyzed within the context of Stephen Walt’s Alliance Theory and broadening concept of security and new transnational threats in post Cold War. Therefore, it aims at determining the US threat understanding and behaviors toward her Alliance for balancing the threat in three documents. The US behavior toward her Alliance has an importance to explain the international order. This study has showed that the threat perception in 2002 US National Security Strategy was built upon the discourse which US could balance the threats alone and would gain a great freedom of action on the Earth with this threat perception, moreover the international community had to accept this as just and right. This perception suits Buzan’s thought that Security can be used for legitimating the use of force. Although 2006 US National Security Strategy was terrorism centric in threat perception, it also accepted all other transnational threats. Moreover, it was a “Transition Strategy” from unilateralism to multilateralism which included the characteristics of both. And last but not least, the context of threat in 2010 US National Security Strategy became transnational and alliance relations were the main goal. This suits Walt’s balancing the threats concept, “strong state with weak allies”.

Keywords: Alliance, Ally, George Walker Bush, Discourse Analysis, Multilateralism, Barack H. Obama, Security, Stephan Walt’s Alliance Theory, Terrorism, Transnational, Threat, Unilateralism, US National Security Strategy.

Giriş

Soğuk Savaş yılları boyunca iki kampın etrafında kümelenen dünyada uluslararası ilişkiler günümüze kıyasla çok daha öngörülebilir ve basittir. Bu dönemde düşman açık, tehdit ise nettir. İdeolojik olarak Batı kapitalizmi ve demokrasisine karşı Doğu Bloğunun komünizm ve totalitarizmi, askeri açıdan ABD’nin nükleer kapasitesine karşı ise Sovyetler’in nükleer silahları, NATO’ya karşı ise Varşova Paktı somut düşmanlık ve açık tehdit oluşturmaktadır (Mearsheimer, 1990: 5-7). Bu dönemde uluslararası güvenlik daha ziyade askeri ve siyasi içerikte ele alınmıştır.

Ancak 1989’da Berlin Duvarı’nın yıkılışı ile başlayan ve 1991’de SSCB’nin tasfiyesi ile sonuçlanan süreçte uluslararası sistemin iki kutuplu yapısı son bulmuştur. Buna bağlı olarak, yaklaşık yarım asra yakın bir süre iki kutup arasında çıkabilecek nükleer ve konvansiyonel savaş korkusu olarak yer alan güvenlik gündemi, yerini etnik çatışmalar, ekonomik rekabet, sivil teknolojinin askerî maksatlarla muhtemel kullanımı, geniş ölçekte bir mülteci sorunu ve uluslararası göç dalgası, ulusal güvenliği tehdit edecek seviyedeki çevre sorunları, din ve insan haklarını içeren uluslararası siyasette kültürel kimlik meseleleri gibi farklı spektrumlarda birçok konuya bırakmıştır (Katzenstein, 1996: 7). Uluslararası sistemin yapısında meydana gelen yapısal dönüşümün sonucunda uluslararası

güvenlik kavramının kendisinde de bir genişleme sürecinin kendisini gösterdiği ifade edilebilir (Buzan, Waeaver ve Wilde, 1998: 15-20).

Güvenlik kavramının böyle genişlediği bir süreçte özellikle Atlantığın iki yakasını soğuk savaş süresince birleştirmeyi başarmış Batı İttifakı ve onun kurumsal temsilcisi olan NATO'nun geleceği pek çok yazar tarafından tartışılmıştır. Batı İttifakının geleceği ile ilgili tartışmalar ise NATO'nun genişleyen güvenlik kavramı sonucunda uluslararası arenada ortaya çıkabilecek yeni risk ve tehditlere karşı hali hazırda eldeki kredibilitesi yüksek tek kurum olduğu ve dönüştürülüp (transformasyon) genişleyerek Soğuk Savaş sonrası dönemde de Batı İttifakının somut bir vasıtası olarak güçlü tutulması kararı ile sonuçlanmıştır (Cornish, 1996: 751-752).

İki kutuplu dünya düzeninden sonra uluslararası düzenin tek kutuplu (Wohlforth, 1999) ya da çok kutuplu (Nye, 2003: 44-50) hâle mi dönüşeceği çeşitli düşünürler tarafından farklı argümanlarla ele alınmıştır. Aslında bu tartışmadan ziyade, merkez güç olarak tek başına kalan ABD'nin (Snow, 2007: 21) uluslararası politikada nasıl davranacağı sorusuna verilecek cevap, pratik hayat açısından çok daha fazla kıymetlidir. Bu çerçevede NATO'nun dönüştürülmesi ve genişlemesi ile canlı tutulan Batı İttifakı için, Soğuk Savaş sonrası dönemde tek süpergüç görünümündeki ABD'nin, müttefikleri ile ilişkilerde nasıl bir tutum takınacağı uluslararası sistemin düzeni açısından önem arz etmektedir.

Devletler ulusal güvenlik stratejilerinde ulusal güvenlik amaçlarını tespit ederek strateji süreçlerinin temelini şekillendirmektedirler (Drew ve Snow, 2002: 14). Yarım yüzyıl Batı İttifakının liderliğini yapmış ve dünyadaki tek süpergüç görünümünde olan ABD'nin Ulusal Güvenlik Stratejisi dokümanlarının Soğuk Savaş sonrası değişen güvenlik ortamı ve yeni tehdit algısı bağlamında İttifak kavramı ve müttefiklik ilişkileri hakkındaki Amerikan yönelimlerine ilişkin önemli ipuçları taşıdığı varsayılabilir.

Foucault'a göre "özneyi, tarihi ve bilgiyi birleştiren kavram söylemdir". Çünkü söylem bir açıdan onları değişik diziler içine yerleştirip dağıtırken bir başka bakımdan da hem dizilerin oluşumuna ilişkin kuralları tanımlar hem de diziler arasında ilişkiyi kurarak gerek bu ilişkinin özelliklerini gerekse sınırlarını oldukça açık çizgilerle belirler ve aktarır. Bir başka deyişle söylemin seçici, tanımlayıcı, belirleyici ve aktarıcı özellikleri vardır (Doltaş, 2009: 51). Bu çerçevede 11 Eylül 2001 terör saldırıları gibi ABD'nin dış politikasında ciddi değişikliklere yol açmış bir olaydan sonra

yayımlanmış olan Bush ve Obama dönemlerinin ABD Ulusal Güvenlik Stratejisi dokümanları sadece birer politik metin değil, aynı zamanda ABD'nin güvenlik ve tehdit algısı bağlamında müttefikleri ile ilişkilerini de kurgulayan birer söylem olarak ele almak ve onları ABD'nin dış politikasına tutulmuş birer ayna olarak algılamak dolayısıyla söylem bazında okumaya çalışmak mümkündür.

Bu çalışmada, özellikle 11 Eylül 2001 terör saldırıları ile birlikte ABD yönetiminde etkinleşen yeni muhafazakârların (neo-con) dünya görüşünü yansıtan Başkan George W. Bush döneminin Eylül 2002 ve Mart 2006 tarihli ve neo-liberal piyasa ekonomisinin geliştirilmesi, demokrasinin yaygınlaştırılması düşüncesini daha ziyade *küresel liderlik*, *yumuşak ve* (Obama Likely to Change US Leadership Style, 2009) *akıllı güç* (Nye, 2009) vurgusu ile yansıtan Başkan Barack Obama döneminin (Dilanian, 2009) Mayıs 2010 tarihli ABD Ulusal Güvenlik Stratejisi dokümanlarının başkan imzalı "Beyaz Saray" başlıklı bölümlerinin Stephen Walt (1987)'un ittifak teorisi çerçevesinde soğuk savaş sonrası gelişen güvenlik kavramı ve yeni tehditler bağlamında ittifak söylemlerinin kıyaslamalı analizi yapılmaya çalışılmaktadır.

Bu çerçevede her üç dokümandaki tehdit anlayışını ve tehdidin dengelenmesinde ABD'nin Müttefikleri ile ilişkilerdeki tutumunu ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır. Bu çalışma ile Soğuk Savaş sonrası dönemde ABD'nin müttefikleri ile ilişkilerinde tespit edilecek tutum/tutumlar, uluslararası düzeni açıklamakta önem arz etmektedir.

Teorik Çerçeve

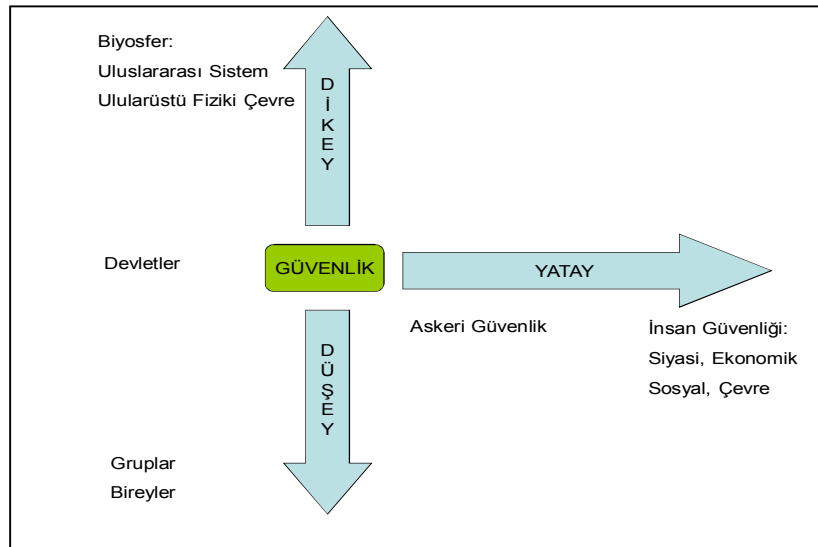
Çalışmanın bu bölümünde Soğuk Savaş sonrası güvenlik ve tehdit kavramlarındaki dönüşüm ve gelişim ele alınmakta ve tehdit dengelenmesi bağlamında Stephen Walt (1987)'un İttifak teorisi açıklanmaktadır. Müteakiben, söz konusu bilgiler ışığında çalışmanın metodu olarak kullanılacak söylem analizi için seçili kodlama haritasına (Neuman, 2010: 669) ulaşılmaya çalışılmaktadır.

Seçili Kodlama Haritasına ulaşıldıktan sonra 2002, 2006 ve 2010 tarihli Ulusal Güvenlik Stratejisi dokümanlarının "Beyaz Saray" başlıklı ve Başkan imzalı bölümlerinin söylem analizine geçilecektir.

Soğuk Savaş Sonrası Güvenlik Kavramının Gelişimi, Yeni Tehditler ve Çok Taraflılık İlkesi

Güvenlik (*security*), dikkat etmeksizin (*without a care*) manasında olan Latince “*securus*” kökeninden türemiş olan “*securitas*” kavramından gelmektedir (Caldwell ve Williams, 2006: 5). *Securitas* kavramı Romalı hatip Çıçero tarafından “en büyük arzunun amacı” veya “mutlu hayata dayanan endişe/kaygının yokluğu” (Rothschild, 1995: 61) şeklinde tanımlanmıştır. Latince bu terim bireye ait psikolojik bir durumu belirtmek için kullanılmıştır.

Securitas ve ondan türeyen *security* kavramı Napolyon Savaşlarına kadar geçen iki bin yıla yakın bir süreçte bireyin durumunu anlatmak amacıyla kullanılmıştır. Ancak Napolyon Savaşları ile birlikte güvenlik kavramı farklı bir boyut kazanarak “askeri ve diplomatik araçlarla sağlanan ortak menfaat” şeklinde tanımlanmış ve devletin durumunu belirtmek için kullanılmaya başlanmıştır (Rothschild, 1995: 63).

Şekil 1. Güvenliğin Genişlemesi (Kaynak: Kandemir, 2008: 70).

Her ne kadar güvenlik kavramı Çıçero’dan Napolyon’a kadarki tarihsel süreçte çok uzun zaman bireyin durumunu belirtmekte kullanılmışsa da, özellikle son 200 yıllık dönemde ulusal güvenlik kavramının devletin durumunu belirtmek amacıyla daha ziyade askerî-siyasi güvenlikle eş

anlamli olarak kullanılması güvenlik literatüründe “geleneksel kullanım” olarak adlandırılmaktadır (Buzan, Waever ve Wilde, 1998: 21). Soğuk Savaş süresince iki kutup arasındaki rekabet ve psikolojik çatışma ortamında tarafların birbirine yönelttikleri askerî ve ideolojik-siyasi tehdit nedeniyle ulusal güvenlik kavramının askeri-siyasi güvenlik ile eş anlamli kullanımı pekişmiştir (Caldwell ve Williams, 2006: 6).

Soğuk Savaş’ın sona ermesi ile uluslararası sistemde karşılıklı bağımlılığın artışının bir sonucu olarak güvenlik kavramı devlete ait durumu ifade eden bir kavram olmaktan çıkmış ve Şekil 1’de gösterildiği üzere yatay ve düşey hatlarda bireylerden, çevreye kadar birbirinden farklı pek çok öznenin durumunu ifade eden geniş bir konsepte evrilmiştir (Caldwell ve Williams, 2006: 5). Güvenliği fiziki ve psikolojik bir durumun ifadesi olarak basitçe; “iyi olmak” (*well being*) veya “tehdidin zararından uzak-ayrı / serbest hissetmek (*being free from the threat of harm*) (Caldwell ve Williams, 2006: 5-6) şeklinde ifade etmek mümkündür.

Güvenlik kavramının genişlemesine paralel olarak literatürde pek çok düşünür tarafından çeşitli tanımlamalar yapılmıştır. Örneğin Barry Buzan (1991: 432)’a göre güvenlik; “tehditlerden bağımsız kalabilme işi veya devletlerin veya toplulukların düşman olarak gördükleri değişimin güçlerine karşı bağımsız kimliklerini ve fonksiyonel bütünlüklerini sürdürebilme kabiliyetidir”. Yine Buzan (1991: 433) güvenliği politik, askeri, ekonomik, sosyal ve çevre olmak üzere beş boyutlu bir yapı ile ele almaktadır. Ken Booth (2005: 21)’a göre ise; güvenlik uluslararası politikada ne nötr ne de basit bir fikirdir ve güvenlik, “siyasi realist, Marksist, feminist, ırkçı veya liberal uluslararasıcı tarafından güvenlik konusu olduğu düşünülmesine bağlı olarak dünya siyasetindeki bir tehdidin varlığından uzak-ayrı (göreceli olarak da olabilir) hissetmektir”. Arnold Wolfers’a göre ise güvenlik, öznel bir anlayışla, kazanılan değerlere bir tehdidin olmayışı, nesnel bir anlayışla ise bu tür değerlere karşı bir saldırı korkusunun olmayışıdır (Baylis, 1998: 195).

Bütün bu tanımlamalardan sonra güvenlik kavramının önemli bir işlevini belirtmekte fayda olduğu değerlendirilmektedir. Güvenlik öznelere (kişiler, devletler, sivil toplum kuruluşları, örgütler, uluslararası örgütler, ittifaklar vd.) doğası gereği hissettikleri ya da altında oldukları tehdiye karşı her türlü tedbiri (zayıf ya da olağanüstü) alma hakkını psikolojik olarak vermektedir. Özneler için güvenlik onların “güç kullanmasını meşrulaştırma”da anahtar hâle gelmiştir (Buzan, Waever ve Wilde, 1998: 21).

Soğuk Savaş sonrası dönemde gelişen güvenlik kavramı artık sadece siyasi, askerî tehditler ile değil, uyuşturucu ticareti, uluslararası terörizm, kaynak kıtlığı, ekonomik casusluk, sınıraşan kirlilik, bulaşıcı hastalıklar, küresel iklim değişikliği, uluslararası göç ve hatta virüs ve hackerlık gibi bilgisayar problemlerini ulusötesi (*transnational*) yeni tehditler olarak içermektedir. (Caldwell ve Williams, 2006: 5) Söz konusu tehditlerin ulusötesi karakteri ise bu tehditler ile mücadelede çok taraflılık (*multilateralism*) kavramını (Fisher, 2006) ve Stephan Walt'un tehditleri dengeleme mantığı ile kurguladığı ittifak teorisini gündeme getirmektedir. Küresel sorunları ele alışı antlaşmalara katılmak ile çok taraflılık ilkesi işlerken, antlaşmaya taraf olmamak durumu (tek taraflılık) ortaya çıkmaktadır (Oudenaren, 2003: 34-39).

Çok taraflılık kavramında en önemli ilke “geniş tabanlı bir uzlaşmanın varlığı ve bu anlayışın ya var olan ya da yeni kurumsal bir yapıya oturtulması”dır. Çok taraflı kurumların ana özelliği bu ilkedeki hareketle; kurumun yazılı olan ve olmayan kanunlarının kuruma dâhil olan her bir devletin veya üyeler içindeki güçlü devletlere karşı güçsüzlerin hayati olarak addettikleri çıkarlarını koruyacak şekilde olması gerektiğidir. Bu perspektiften yola çıkarak çok taraflılığı; aynı fikirde olanların değil, geniş tabanlı bir uzlaşmanın oluşturduğu uluslararası veya ulusötesi kurumsal bir yapının, ekonomik ve siyasi meseleler ile küresel tehditleri yönetme biçimi şeklinde tanımlayabiliriz. Kurumsal yapı sayesinde uluslararası sistemdeki nispeten daha zayıf devletler, uluslararası politik rejimlerin oluşturulması esnasında kanun ve kuralları belirlemede etki gücüne sahip olmaktadır (Kandemir, 2008: 96).

Soğuk Savaş Sonrası Güvenlik Ortamının Ulusötesi Tehditleri ve Stephan Walt'un İttifak Teorisi

Soğuk Savaş süresince Batı İttifakının ve onun kurumsal olarak somutlaşmış hali olan NATO'nun liderliğini yürütmüş olan ABD'nin Soğuk Savaş sonrasında güvenlik kavramının genişlemesi paralelinde ne gibi bir tehdit algısı ile hareket ederek müttfikleri ile ilişkilerinin tek taraflı mı yoksa çok taraflı bir şekilde mi gelişeceği sorusuna verilecek cevap İttifakın küresel sistemdeki işlevini de belirleyecek öneme sahiptir.

Bu noktada günümüzün ulusötesi tehditleri ile mücadelede Stephan Walt'un ittifak teorisi güç dengesi teorisine dayandırılan klasik yaklaşımlardan (Waltz, 1979: 118) “tehdit dengesi” (Walt, 1987: 5) kavramını geliştirerek ayırmış ve önem kazanmıştır. Walt (1987: 12)

ittifakı “iki veya daha çok egemen devlet arasında, güvenlik iş birliği maksadıyla oluşturulan resmi ya da gayri resmi düzenleme” olarak belirtmektedir.

Walt bir devletin ya da devletler topluluğunun salt gücünün artırmasının diğer devletleri ittifaka yönlendiren temel sebep olarak görmemektedir. Güç dağılımındaki değişimler büyük önem taşımakla birlikte coğrafi yakınlık, saldırı kabiliyeti ve karşı tarafın öngörülen niyetleri de bir devletin tehdit algılamasının oluşmasında belirleyici olmaktadır. İşte ittifakın oluşmasına yol açan asıl sebep gücün değil, tehdidin dengelenmesi niyetidir (Walt, 1987: 5).

Walt (1987: 18-19) tehdit karşısında devletler iki farklı yaklaşım içine girdiğini söylemektedir. İlk olarak devletler ittifaklara yönelerek tehdidi dengelemeye çalışmaktadırlar. Bu yaklaşımda daha güçlü bir devletle mi yoksa daha zayıf bir devletle mi ittifak yapılacağı tercihi önem arz etmektedir:

1. Zayıf tarafla ittifak yapıldığında ittifaka katılan devlete ittifak içinde söz sahibi olma hakkı verilmektedir.

2. Güçlü tarafla ittifak durumunda, ittifaka giren devletin karar süreçlerinde daha az etkili olacağı varsayılmaktadır.

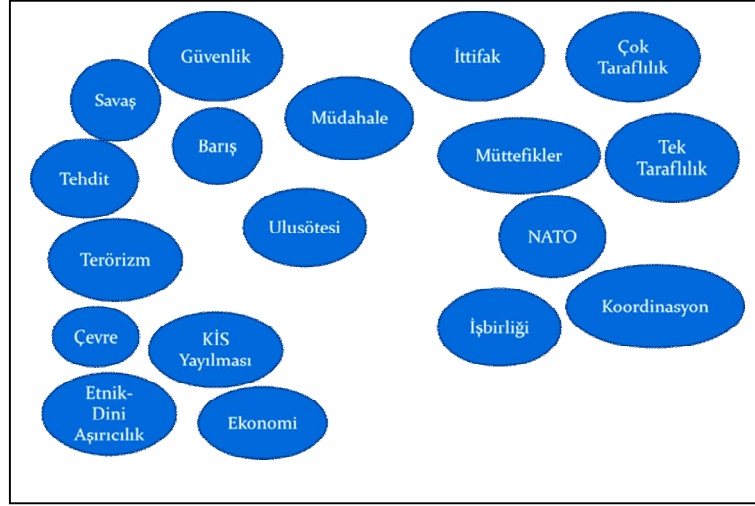
Tehdit karşısında devletlerin takınabileceği diğer tutum ise tehdit eden güce yanaşmak şeklinde (Walt, 1987: 19-20) görülmektedir.

Soğuk Savaş sonrası güvenlik kavramının genişlemesi paralelinde uluslararası sistemde oldukça sık görülen ve büyük ağırlığa sahip, terörizm, kitle imha silahlarının yayılması, dinî ya da milliyetçi aşırılıklar, iklim değişikliği, çevrenin sürdürülebilirliği, uluslararası göç gibi her yerde ve herkesi tehdit eden ulusötesi sorunlar ile mücadelede çok taraflılık kavramının ittifak mantığı içinde çalıştırılması başarı için önem arz etmektedir.

Eylül 2002, Mart 2006 ve Mayıs 2010 tarihli ABD Ulusal Güvenlik Stratejisi dokümanlarında Başkan Bush ve Obama imzalı ve “Beyaz Saray” başlığı ile yayımlanan bölümlerde yapılacak söylem analizi ile uluslararası sistemde tek süpergüç olarak kalan ABD’nin ulusötesi tehditler ile mücadele anlayışı ve müttefikleri ile ilişkisi Walt’un ittifak teorisi ve çok taraflılık anlayışına göre ortaya koymak ve aralarında varsa değişimi belirlemek mümkün görünmektedir.

Söylem Analizi

Dijk'e (1997:2) göre söylem bir "iletişimsel etkinlik" (*communicative event*)tir. Bu etkinlikte bulunanlar, dili kullanmanın ya da fikir veya inançlarını anlatmanın ötesinde etkileşimde de bulunmaktadır. İşte söylemin bu etkileşimine vurgu yapmak için kimi yazarlar söylemi "sözlü etkileşim biçimi" (*verbal interaction*) şeklinde de tanımlamışlardır. Bu tanımdan hareketle Soğuk Savaş sonrası uluslararası sistemde güvenlik kavramının gelişmesi ve yeni tehditlerin belirmesi çerçevesinde konuya ilişkin literatür incelemesi yapıldığında Şekil 2'deki açık kodlara ulaşılmıştır.

Şekil 2. Açık Kodlar

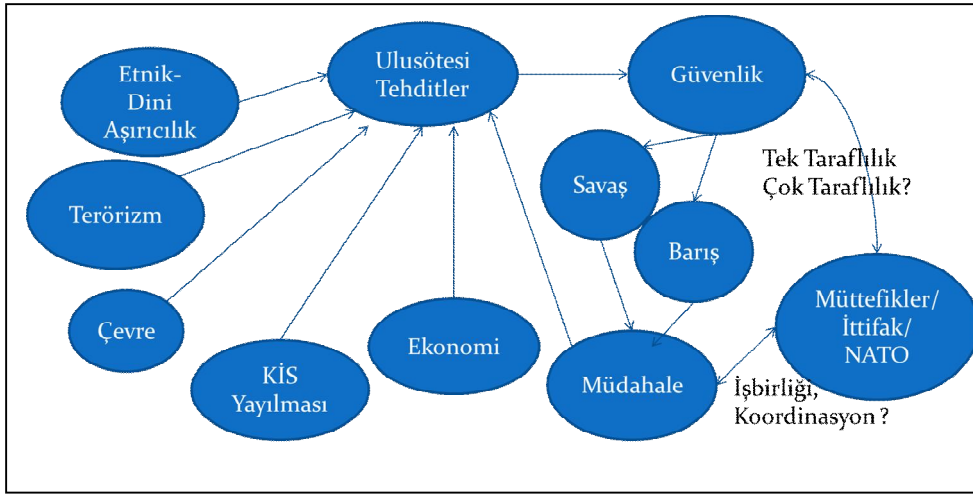
Söylem analizi söylemin kendisini, yapısını ve fonksiyonlarını incelemek, farklı kişi ve zamanlara göre sonuçlarını saptamak amacıyla yürütülen bir araştırma yöntemidir. Bu bağlamda söylem analizi;

1. Kişilere bağlı olan dil sistemine ve bilgi toplumunda bu sistemin bireylerin tecrübelerini nasıl şekillendirdiğine dikkat çekmeyi,

2. Bir metnin ya da konuşmanın gerisinde saklı güdülerini açığa çıkartmayı amaçlamaktadır (Heartfield, 1996: 99).

Bu çerçevede elde edilen metinlerin analizinde ilişkiyi kurarak veri toplamada yardımcı olabilmesi ve yol gösterebilmesi için ulaşılan "açık kodların" (Neuman, 2010: 664) Birinci bölümde ele alınan teoriler ve yaklaşımlar kapsamında yeniden tasnif edilerek birbiri ile ilişki içerisinde

olan “eksen kodların” (Neuman, 2010: 667) elde edilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Şekil 3’te görüldüğü üzere açık kodlamalardan ulusötesi ve tehdit bir araya getirilerek bir grup oluşturulmuş altına ise Etnik-Dini Aşırıılık, Terörizm, Çevre, Kitle İmha Silahları (KİS)’nin Yayılması, Ekonomik konular yerleştirilmiştir. Güvenliğin tehditten uzak olma şeklindeki basit tanımından hareketle Ulusötesi Tehditler grubunun Güvenlik ile doğrudan ilişkili hatta onu belirleyici bir kavram olduğu değerlendirilmiştir. Bir yerde ulusal/uluslararası güvenliğin bağlamını ulusal/uluslararası tehdit algısı oluşturacaktır.

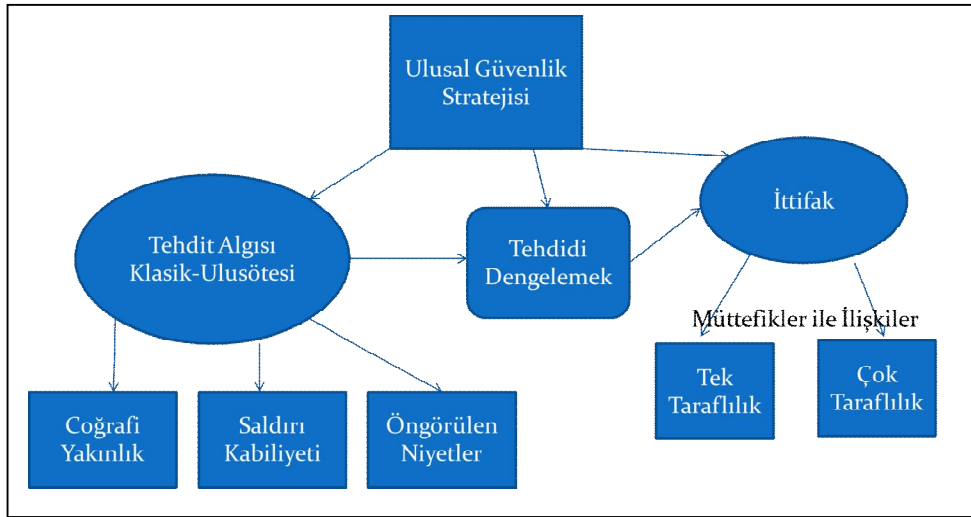

Şekil 3. Eksen Kodlar

Güvenlik ise savaş ya da barış hâlinde olma ile farklılık gösterecek bir yapı arz edecektir. Aslında artık burada güvenlik grubu analiz düzleminde ABD Ulusal Güvenlik Stratejisi’nin içeriğini dolduran çekirdek/merkezi bir gruptur. Bu çerçevede oluşturulan ulusal güvenlik stratejisi çok taraflılık veya tek taraflılık anlayışına göre Müttefikler (İttifak, özelde NATO) ile ilişkiyi belirleyecektir. Bu kapsamda Müttefikler grubu ile ilişkinin türü de tehditler ile ilgili ulusal güvenlik stratejisindeki müdahale anlayışının ne tür bir iş birliği ya da koordinasyon ile yürütüleceğini açıklayacaktır.

Söylem analizi, söylemin formunu değil, söylemdeki objeleri, ifadeleri incelemeyi gerektirmektedir. Söylem analizinde, söylem bir grup ifade değil, sistematik olarak ifadeleri bir forma sokan bir görüş olarak alınmaktadır. Dolayısıyla bu sistematığın ve bu formun temelini, anlamını saptamak söylemin gerçek değerini açığa çıkartmak konusunda kilit rol

oynamaktadır. Burada düşünce-inanç, davranış ve konuşma arasındaki ilişki ortaya koymak amaçlanmaktadır (Heartfield, 1996: 99). Bu görüşlerden hareketle eksen kodlama ile ulaştığımız temel gruplar seçici kodlama ile Şekil 4’teki “kavram haritasına” (Stake, 2010: 106-112) dönüştürülmüştür. Artık seçili kodlar haritasının merkezinde Ulusal Güvenlik Stratejisi dokümanı eksen kodlamadaki Güvenlik grubunun tamamını içerecek şekilde yer almaktadır. Ulusal Güvenlik Stratejisi dokümanının söyleminde tehdit algısı yatmaktadır. Belgenin söylemine bakılarak bu tehdidin nasıl inşa edildiği tespit edilmektedir.

Şekil 4. Kavram Haritası

Güvenliğin bağlamını oluşturan tehdit araştırılırken savaş ya da barış hâlinde olma algısı göz önünde bulundurulacaktır. Bu nedenle “savaş” (*war*) veya “barış”a (*peace*) yapılan atıflar incelenmektedir. Bu çerçevede tespit doğrudan veya dolaylı olarak, “tehdit” (*threat*) ve “meydan okuma” (*challenge*) kelimelerinin geçtiği paragraflar merkeze alınarak yapılmakta ve bulunan paragraflarda kullanılan kelimeler ile satır arasında verilmeye çalışılan mesajlar çözümlenmeye çalışılmaktadır. Tehdit ve meydan okumalar ile ilgili analiz yapılırken Walt’un ittifak teorisinde tehdidin coğrafi yakınlığı, saldırı kabiliyeti ve öngörülen niyetleri ile ilgili kriterleri ile ilgili de araştırma yapılmaktadır. Analizin ikinci önemli kısmı ise “ittifak-müttefik-ittifak kurmak” (*alliance, ally*) kelimeleri açısından yapılan inceleme oluşturmaktadır. Bu çerçevede analiz yapılırken Walt’un ittifak teorisi göz önünde bulundurularak söylemde kurgulanan ve verilmeye

çalışılan tehdit ile mücadelede müttefiklerle nasıl bir anlayış öngörüldüğü (tek taraflılık, çok taraflılık) tespit edilmeye çalışılmaktadır.

Başkan George Walker Bush Döneminde Yayınlanan Ulusal Güvenlik Stratejileri

2000 yılında icra edilen Başkanlık seçimleri ile Cumhuriyetçi Parti'den ABD'nin 43'üncü Başkanı olarak seçilen George Walker Bush 2004 yılında yapılan seçimleri de kazanarak 20 Ocak 2001-20 Ocak 2009 tarihleri arasında sekiz yıl süre ile iktidarda kalmıştır (The White House, President George Bush, 2011). Döneminde Eylül 2002 ve Mart 2006 tarihlerinde olmak üzere iki adet Ulusal Güvenlik Stratejisi belgesi yayımlanmıştır.

Eylül 2002 tarihli Ulusal Güvenlik Stratejisi 11 Eylül 2001 terör saldırılarından bir yıl sonra yayımlanmıştır. Mart 2006 tarihli Ulusal Güvenlik Stratejisi ise 2 Kasım 2004 tarihinde icra edilen Başkanlık seçimlerini kazanmasından bir buçuk yıl kadar sonra yayımlanmıştır.

Eylül 2002 Tarihli ABD Ulusal Güvenlik Stratejisi: Başkan G.W.Bush imzalı “Beyaz Saray” Başlıklı Bölümü

2002 ABD Ulusal Güvenlik Stratejisi dokümanının Başkan Bush imzalı Beyaz Saray başlıklı bölümünde “tehdit” (*threat*) kavramı doğrudan iki, dolaylı olarak ise tehdit edilmek fiili ile birlikte bir kere olmak üzere toplamda üç defa kullanılmıştır. “Meydan okuma” (*challenge*) kelimesi ise özel bir ad içinde bir defa olmak üzere toplamda üç kere kullanılmıştır. Tehdit ilk olarak 11 Eylül Saldırıları'nın sonucu olarak terörizm için kullanılmıştır:

“Teröristler açık toplumlara nüfuz etmek ve modern teknolojileri bize karşı yöneltmek için organize edilmişlerdir. Bu tehdidi yenmek için, cephaneliğimizdeki her aracı—askerî gücü, daha iyi bir vatan savunmasını, kolluk kuvvetlerini, istihbaratı ve terörün finansmanı kesmek için güçlü çabaları--kullanmak gerekir¹ (US National Security Strategy, 2002).

Tehdit kelimesi ilk kullanıldığı yerde “bu” işaret zamiri ile “bu tehdidi yenmek için” şeklinde nitelendirilmiştir. Bu tehdit ifadesi ile bir önceki cümleye atıf yapılmaktadır. Önceki cümlede ise tehdit teröristlerin “bize karşı” organize oldukları şeklinde belirtilmektedir. Böylece tehdit kelimesi ilk geçtiği cümlede yalnızca teröristleri/terörizmi ifade etmek üzere kullanılmıştır. Bize/açık toplumlara karşı organize olan teröristlere/terör tehdidine karşı yapılacaklar, ülkenin cephaneliğinde bulunan her türlü

“mühimmat” olarak sıralanmıştır. Bu şekilde psikolojik olarak terörizmle mücadele için bir çeşit “savaş hâli” yaratılmaya çalışılmıştır.

“Küresel ölçekte teröristlere karşı savaş, belirsiz bir süre için küresel bir girişimdir. Amerika, teröre karşı savaşta yardımımıza ihtiyaç duyan ulusları asiste edecek/destekleyecektir”² (US National Security Strategy, 2002).

Müteakiben, bütün devletler için kullanılan Terörizmle Mücadele, söylemde yerini küresel ölçekte ve süresi belirli olmayan “Terörizmle Savaş”a bırakmıştır. Tehdidin bağlamı terörizm olmaktadır. Terörizm bağlamında tehdit altında olan diğer ülkeler ile iş birliği ve ittifaktan ziyade onların ihtiyacı durumunda Amerika’nın onları asiste etmesinden/desteklemesinden söz edilmektedir. Bu şekilde Amerika kendini diğerleri ile ittifak yapacak eşitlikte değil, bütün devletlerden üstün bir şekilde konumlandırmaktadır.

“Amerika Birleşik Devletleri ve bizimle iş birliği hâlindeki ülkeler teröristlerin yeni ana üsler geliştirmelerine izin vermemelidir. Birlikte, her fırsatta onları barınaklarında mahkûm etmeye çalışacağız”³ (US National Security Strategy, 2002).

Nitekim, teröristlerin kendilerine üs edinmelerine izin verilmeyeceği ifade edilirken ABD ve iş birliği içinde olduğu ülkeler yerine, “ABD ve bizim ile iş birliği yapan ülkeler” tanımında bulunulmuştur. Bu ifade ile ABD’nin üstünlüğüne tekrar vurgu yapılmakta, ABD’nin iş birliği yapan değil kendisi ile iş birliği yapılan herkesin büyüğü konumu pekiştirilmektedir. Aslında diğer ülkeler de bu durumda iş birliği konumuna indirgenmektedir.

“...Ulusumuzun yüzleştiği en vahim tehlike, radikalizm ve teknolojinin keşişmesinde yatmaktadır. Düşmanlarımız, kitle imha silahlarının peşinde olduğunu açıkça ilan etmişlerdir ve deliller onların bunu kararlılıkla yaptığını göstermektedir. Amerika Birleşik Devletleri bu çabaların başarılı olmasına izin vermeyecektir”⁴ (US National Security Strategy, 2002).

Tehdidin özellikleri (Walt, 1987: 5) açısından yukarıdaki ifadedeki söyleme bakıldığında, “coğrafi yakınlık” olarak “teknoloji ve radikalizm” ile “tehdidin her yerde”, “öngörülen niyetleri” olarak “kitle imha silahı elde etmek” istedikleri “ana yurttan saldırı kabiliyetine” sahip olacağı ve kanıtların (11 Eylül 2001 saldırıları) bunu kati şekilde ortaya konduğu ifade edilmektedir. Teröristlerin elde etmeyi amaçladıkları söylenen bu imkân ve kabiliyetler ABD’nin hareketlerini meşrulaştırma aracı olarak tehdit söyleminin bağlamını oluşturmaktadır. Bu durum Buzan’ın güvenliğin “güç kullanılmasını meşrulaştırma”da anahtar hale geldiği tespiti ile örtüşmektedir (Buzan, Waeaver ve Wilde, 1998: 21).

“Amerika gelişmekte olan böyle tehditlere karşı tamamen şekillenmeden önce hareket edecektir. Biz en iyisini umarak Amerika ve dostlarımızı savunamayız. Bu yüzden en iyi istihbaratı kullanıp, kararlılıkla ilerleyerek düşmanlarımızın planlarını yenmek için hazırlanmış olmalıyız. Tarih gelmekte olan bu tehlikeyi gören, ama harekete geçmekte başarısız olanları şiddetle yargılayacaktır. Girdiğimiz yeni dünyada, barış ve güvenliğe giden tek yol eylem yoludur”⁵ (US National Security Strategy, 2002).

Nitekim yukarıdaki ifadeye bakıldığında Amerika'nın teröristler harekete geçmeden (söz konusu imkan ve kabiliyetleri elde etmeden) harekete geçeceği ifade edilmiştir. Kendisi ve dostlarının iyiyi umarak korunamayacağı ifade edilerek dünyanın her yerinde tek taraflı olarak yapılacak müdahaleler meşrulaştırılmak istenmektedir. Bu ifadede Amerika'nın dostlarının kendilerini koruyamayacağı onları da ancak Amerika'nın koruyabileceği mesajı söylemde “sezdirilmekte” (Doğan, 2009: 96-102) ve bu şekilde Amerikan müdahalelerinin uluslararası toplum tarafından benimsenmesi istenmektedir. Barış ve güvenliğe giden yolun harekete geçmek olduğu bir çağda yaşadığımız belirtilirken, aslında Amerikan müdahalelerinin barış ve güvenliği sağlamada tek yol olduğu söylenmektedir.

“Tarih boyunca, özgürlük, savaş ve terör tarafından tehdit edilmiş; ona güçlü devletlerin çatışan niyetleri, tiranların (zorba, müstebit) şeytani tasarıları tarafından meydan okunmuş ve yaygın yoksulluk ve hastalık tarafından test edilmiştir. Bugün, insanlık özgürlüğün zaferini tüm bu düşmanlara karşı ilerletme fırsatını elinde tutmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri, bu büyük misyonu yönetmedeki sorumluluğumuzu selamlamaktadır”⁶ (US National Security Strategy, 2002).

Terörizm kelimesinin kökü Latince korku, dehşet anlamına gelen “terrere”den gelmektedir. Terörizmle mücadeleyi “Terörizmle Savaş”a eşit kılan önceki ifadeler de akılda tutulacak olursa, bu savaş şeytani planları olan tiranlara karşı verilen bir özgürlük savaşı olarak lanse edilerek meşrulaştırılmak istenmekte ve bu ABD'nin bir sorumluluğu olarak belirtilmektedir.

Tehdit yerine kullanılabilen “meydan okuma” (*challenge*) kelimesi bir üst paragraftaki kullanımının yanında metinde iki kere daha kullanılmıştır.

“Birleşik Devletler Yeni Binyıl Meydan Okumaları Beyanı (New Millennium Challenge Account) aracılığıyla adaletle yöneten, kendi halkına yatırım yapan ve ekonomik özgürlüğü teşvik eden devletlere daha fazla kalkınma yardımı dağıtacaktır”⁷ (US National Security Strategy, 2002).

Amerika yeni dönemdeki meydan okumalar ile ilgili olarak adaletle yöneten, halkına yatırım yapan ve ekonomik özgürlüğü teşvik eden devletlere daha fazla kalkınma yardımı sağlamaktan söz etmektedir. Buradaki söylem açısından kritik nokta ABD'nin kendini devletleri adaletle yönetme ve halkına yatırım yapma konularında tasnif etme gücünde/hakkında/konumunda görmesidir. Ekonomik özgürlüğü teşvik eden devletler kategorisi ile aslında ABD liderliğindeki küresel kapitalist düzenin benimsenmesi ve ona itaat edilmesi metinde sezdirilmektedir. Metinde inşa etmekte olunan söylem ile ABD, giderek kendini bütün devletlerin üstünde görmekte ve bunun kabul edilmesini ve buna diğer devletlerin itaatini ise belirtilen vaatler (yardımlar, asistanlıklar vs.) veya tehditler ile sağlamaya çalışmaktadır.

“Bugün, Birleşik Devletler benzersiz askeri güce, büyük ekonomik ve siyasi bir nüfuza sahip konumdadır. Mirasımız ve ilkelerimizi koruyarak, gücümüzü tek taraflı bir avantaj için baskı yapmada kullanmayacağız. Bunun yerine bütün devletlerin ve toplumların siyasi ve ekonomik özgürlüğün (liberty) ödülleri ve meydan okumalarını kendileri için seçebildiği koşullarda insan özgürlüğü lehine bir güç dengesi oluşturmaya çalışacağız.”⁸

Meydan okuma kelimesi son olarak siyasal ve ekonomik özgürlüğün devlet ve toplumlara olan olumsuz etkilerini ifade etmek amacıyla kullanılmıştır. Paragraf içinde öncelikle ABD'nin konjonktürel olarak rakipsiz askeri gücüne, ekonomik ve siyasi üstünlüğüne vurgu yapılmaktadır. Bu vurgu inşa edilmekte olan söylemin hem dayanak noktasını hem de rasyonel olarak karşı tarafı ikna unsurunu oluşturmaktadır. Söz konusu güç ve üstünlüğün tek taraflı bir avantaj için baskı yapmakta kullanılmayacağı belirtilerek de söylemde karşı taraftan yapacağı öneriler/yönelişlere ilişkin bir meşruiyeti peşinen kabul etmesi istenmektedir. Daha sonra siyasal ve ekonomik özgürlüğün ödülleri ve meydan okumaları arasında toplum ve devletlerin kendi lehlerine bir tercih yapabildiği bir güç dengesi oluşturmaktan bahsedilmektedir. Denge kelimesi etimolojik ve epistemolojik olarak birbirini ortadan kaldıran güçlerin sonucu kendiliğinden oluşan bir uyum, istikrar, denge ve muvazene hâlini ifade etmektedir. (Büyük Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu) Oysa söylemde bu güç dengesinin ABD'nin söz konusu güç ve üstünlükleri ile ve siyasal ve ekonomik özgürlük lehine oluşturmaya çalışmasından bahsedilmektedir. Aslında ABD kendine eşit ya da ortak olacak bir başka gücün var olmadığını dolaylı olarak tek taraflı üstünlüğünden bahsederken ortaya koymaktadır. ABD'nin oluşturmaya çalışacağı “güç dengesi” gerçek bir muvazene, uyum halini betimlemekten çok sonucu kendisinin

belirlemeye çalışacağı bir ilişkiler bütünü ifade etmekte ve bunu insan özgürlüğü ile ilişkilendirerek olumlu ve dolayısıyla meşru bir durum olarak yansıtmaya çalışmaktadır. Bu şekilde metnin başından beri inşa edilmekte olan ABD'nin herkesten üstün ve istediğini başarabilen kudrete sahip olduğu söylemi devam ettirilmektedir.

“...ve Amerika teröristleri muhafaza edenler de dahil olmak üzere, terör ile uyuşan/uzlaşan devletleri/milletlere zapt ederek cevap verecektir çünkü terörün müttefikleri medeniyetin düşmanlarıdır”⁹ (US National Security Strategy, 2002).

Başkanın üç sayfalık konuşmasında müttefik (*ally*)/ müttefikler (*allies*) kelimesi yalnızca uygarlığın düşmanları olan “teröristler ve onların müttefikleri” şeklinde olumsuz olarak kullanılmıştır.

“İttifaklar ve çok taraflı kurumlar özgürlüğe aşık (özgürlük sever) devletlerin/milletlerin gücünü arttırabilir. Amerika Birleşik Devletleri, Birleşmiş Milletler, Dünya Ticaret Örgütü, Amerikan Devletleri Örgütü ve NATO gibi diğer uzun soluklu ittifaklar gibi kalıcı kurumlara büyük önem vermektedir. Gönüllüler Koalisyonları bu sabit kurumları büyütebilir”¹⁰ (US National Security Strategy, 2002).

İttifak (*alliance*) kelimesi konuşma süresince iki defa kullanılmıştır. İttifaklardan özgürlüğü seven ülkelerin gücünü çarpan etkisiyle arttıracak bir faktör şeklinde bahsedilirken “gönüllüler koalisyonu”nun bu kurumlar vasıtası ile yapılabileceği (*can*) (yapılması gerektiği-must-should değil) yardımcı fiili ile belirtilmiştir. Kurumsal İttifaklar aslında konunun öznesi değil işbirliği yapılabilecek nesnesi konumundadırlar. Yani öncelikleri yoktur. Amerika'ya destek verdikleri takdirde tercih nedenidirler. Ancak Amerika terörizm bağlamında karşılaştığı tehdidi kurumsal ittifaklar ile dengelemeye çalışmayacak, aksine kurup domine edeceği gönüllüler koalisyonu vasıtası ile tek taraflı müdahalesine meşruiyet zemini kazandırmaya çalışacaktır. Nitekim Batı İttifakı olan NATO, BM, DTÖ ile birlikte sayılarak ittifak sıradanlaştırılmaktadır.

ABD'nin 2002 Ulusal Güvenlik Stratejisi dokümanı Başkan Bush imzalı Beyaz Saray başlıklı bölümde teröre karşı süresi ve mekânı belirli olmayan “küresel bir savaş” hâli betimlenmekte, askerî, ekonomik ve siyasal açıdan herkesten çok üstün bir güç olarak “güç dengesini” kendi istediği şekilde oluşturabilecek kudrette bulunduğu ifade edilmekte ve bunun sonucunda terörizm tehdidini dengelemek üzere ittifak ilişkilerine birincil önem verilmemekte, müttefikler ile ilişkilerde “tek taraflılık” öngörülmektedir.

Mart 2006 Tarihli ABD Ulusal Güvenlik Stratejisi: Başkan G.W.Bush imzalı “Beyaz Saray” Başlıklı Bölümü

Mart 2006 tarihli Ulusal Güvenlik Stratejisi, çoğunluğu Demokratların kazandığı 7 Kasım 2006’da icra edilen Kongre seçimlerinden yaklaşık 7 ay kadar önce yayımlanmıştır. Söz konusu stratejinin yazımında önemli rol oynayan, yaklaşık 6 yıl Savunma Bakanlığı görevini yürüten ve yeni muhafazakâr (neo-con) düşünce akımı içinde önemli bir yere sahip Donald Rumsfeld (Donald H.Rumsfeld, U.S Department of Defense, 01 Ekim 2011) seçimlerin kaybedilmesinin bir sonucu olarak 18 Aralık 2006 tarihinde görevden alınmıştır. Yerine Cumhuriyetçi ve Demokrat iki tarafı da temsil edebilen (bipartisan) konumu ile bilinen (Obama says Gates a bipartisan model of civility, 2011) ve Obama döneminde de 1 Temmuz 2011 tarihine kadar görevde kalan Robert Gates getirilmiştir(Gates, 2011).

Mart 2006’da yayımlanan ABD Ulusal Güvenlik Stratejisinin Başkan Bush imzalı “Beyaz Saray” başlıklı bölümü “Amerika savaştır.” (U.S National Security Strategy, 2006) tespiti ile başlamaktadır. Savaş zamanı ulusal güvenlik stratejisi olarak 2006 belgesinde güvenlik bu anlayışı yansıtmaktadır. 2006 Ulusal Güvenlik Stratejisinde tehdit (*threat*) kavramı iki kere kullanılmıştır. Buna mukabil meydan okuma (*challenge*) kavramı ise selefindeki kullanım sıklığından oldukça fazla şekilde dokuz kere kullanılmıştır. Tehdit (*threat*) kelimesinin kullanımları metnin son bölümünde olup, metinde söylem ilk olarak meydan okuma (*challenge*) kelimesinin kullanımı üzerine inşa edilmektedir. Bu nedenle bir önceki analizden farklı olarak öncelikle meydan okuma kelimesinin kullanımına bakmak daha sonra tehdit kelimesinin kullanımını incelemek yöntem açısından kullanışlı bir sıralama olmaktadır.

“Bu yüzleştığımız vahim meydan okumanın- -nefret ve cinayetin saldırgan ideolojisi tarafından körüklenen ve 11 Eylül 2001’de tamamen Amerikan halkına meydan okuyan terörizmin yükselişi- -gerektirdiği bir savaş zamanı ulusal güvenlik stratejisidir”¹¹ (US National Security Strategy, 2006).

Güvenlik açısından bir durum tespiti şeklinde kabul edilen savaşta olma hali 2006 Ulusal Güvenlik Stratejisinin söylemini belirleyen ilk unsur olarak ortaya çıkmaktadır. Bu kabul üzerine inşa edilmeye başlanan söylemdeki tehdit-meydan okuma, 11 Eylül 2001’de direkt olarak Amerikan halkına yöneldiği ileri sürülen terörizm olmaktadır. Burada söylemde dikkati çeken unsur, terörizm şeklinde somut olarak tanımlanan meydan okumanın küresel bir olgunun tezahürü şeklinde yansıtılması yerine doğrudan Amerikan halkını hedef alan bir tehdit olarak sunulmuş olmasıdır.

Böylece Amerikan halkına doğrudan yönelen terörizm tehdidi ve bunun sonucunda Amerikan halkının savaş mesajı karşı tarafa (öncelikle Amerikan halkı ve sonrasında dünya kamuoyu) verilmeye çalışılmaktadır.

“Bu alanda büyük meydan okumalar-teditler kalsa da, biz dünyanın dikkatini tehlikeli silahların yayılmasına odaklattık.

Biz meydan okumaların bir araya geldiği, çok azının tahmin ettiği ya beklediği gelişimin bile görülmediği Geniş Orta doğu'da demokrasinin yayılmasının tarafını tutmaktayız.”¹² (US National Security Strategy, 2006).

Başlangıçta terörizm ile eşit tutulan meydan okuma-tehdit kavramı, ilerleyen aşamada içerik olarak genişlemekte ve tehlikeli silahların yayılması konusunu da kapsamaktadır. Böylece selefinden farklı olarak meydan okuma-tehdidin kapsamı sadece terörizmi değil, tehlikeli silahların yayılması konusunu da içerecek şekilde genişlemektedir. Tehdidin özelliklerinden (Walt, 1987: 5) coğrafi alan-yakınlık açısından yukarıdaki ifadeye bakıldığında, “Geniş Orta doğu” tanımının yapıldığı görülmektedir. Ancak metin içerisinde bu alan tanımlanmamıştır. Söz konusu alanın tanımının yapılmamış olmasının Orta Doğu coğrafyası merkezde olmak üzere çevre coğrafyada siyasi çıkar ve argümanlara göre istenilen yerde hareket edebilme serbestisinin oluşmasına neden olduğu düşünülmektedir.

“Biz; büyük başarılar gördük, yeni meydan okumalara göğüs gerdik ve koşullar değiştikçe yaklaşımımızı düzelttik. Ayrıca, özgürlük düşmanlarını da belirlediği için, özgürlüğü savunmanın bize kayıp ve üzüntüyü de getirdiğini anladık. Teröre karşı savaşın büyük fedakârlık gerektirdiğini ve bu savaşta bazı çok iyi erkek ve kadınlara elveda dediğimizi her zaman bilmekteyiz.”¹³ (US National Security Strategy, 2006).

Anlatımda geçmişten günümüze uzanan süreçte meydana gelen olayların sonucunun hâlihazırda geçerli olduğu durumları ifade etmekte kullanılan “*present perfect tense*” (Akın, 2011: 61-62) yapısı kullanılmaktadır. Böylece göğüs gerilen meydan okumalar ifadesi ile geçmişten günümüze Amerikan halkını harekete geçiren tehditler toplu olarak hatırlatılmaktadır. Daha sonra ise bu tehditler ile özgürlüğün savunulması arasında irtibat kurulmaktadır. Nitekim teröre karşı savaşın bedellerine atıf yapılarak anlatım pekiştirilmektedir. Böylece geçmişten günümüze göğüs gerilen yeni meydan okumalardan bahsedilirken, özgürlüğün korunması ile irtibatlandırılmakta ve teröre karşı savaş vurgusuyla günümüz meydan okumasının terörizmden geldiği mesajı karşı tarafa verilmeye çalışılmaktadır. Bu şekilde meydan okuma-tehdit kavramı her ne kadar daha önce tehlikeli silahların yayılması kavramı için de kullanılmış olsa da terörizmi ifade etmekte daha çok ağırlık kazanmaktadır.

“Amerika şimdi korku yolu ile güven yolu arasında bir seçim ile karşı karşıyadır. Korku yolu- -izolasyon ve korumacılık, geri çekilme ve tasarruf- -meydan okumalarımızı çok güçlü bulan ve fırsatlarımızı görmekte başarısız

olan kişilere hitap etmektedir. Ancak tarih, Amerikan liderlerinin bu yolu seçtiği her zaman, meydan okuma-tehditlerin arttığını ve kaçırılmış fırsatların gelecek nesilleri daha az güvende bıraktığını öğretmiştir.”¹⁴ (US National Security Strategy, 2006).

Meydan okuma “tehditler ile korku, fırsatları kaçırma, daha az güvende olma ve refahın azalması” ile “izolasyonizm, geri çekilme, tasarruf etme” arasında doğrudan bağ kurulmaktadır. Söylem, bu şekilde daha önce ifade edilen fedakârlıkların yeniden talep edilmesi hususunda karşı tarafı psikolojik olarak hazırlamaktadır. Bu şekilde savaş halinin sürdürüleceği vurgusu söylemde öne çıkmaktadır.

“Bu yönetim, güven yolunu seçmiştir. İzolasyon yerine liderliği, korumacılık yerine serbest, adil ticaret ve açık pazarları tercih etmekteyiz. Meydan okuma-tehditleri gelecek nesillere bırakmak yerine şimdi onların icabına bakmayı tercih ederiz. Düşmanlarımızın ülkemize varmasını beklemek yerine onlarla dışarıda savaşırız. Onların merhametine kalmaktansa olaylara daha iyi için nüfuz etmek üzere dünyayı şekillendirmenin peşinden koşmayı, yalnızca dünya tarafından şekillenmeye tercih ederiz.”¹⁵ (US National Security Strategy, 2006).

Nitekim meydan okuma-tehdit kelimesinin kullanıldığı müteakip bölümde yönetimin güven yolunu seçtiği belirtilmekte ve düşmanlar ile ülkede değil dışarıda savaşılacağı belirtilmektedir. Tehdidin özellikleri (Walt, 1987: 5) açısından yukarıdaki ifadeye bakıldığında, tehdidin öngörülen niyetlerinin ülkeye varmak ve ana yurttan saldırmak, coğrafi yakınlığının ise dışarıda (daha önce belirtildiği üzere Geniş Orta Doğu merkezli alanda) olduğu tespit edilmektedir. Ayrıca dünyayı şekillendirmenin peşinden koşulacağı söylenerek aslında ABD’nin bu güçte olduğu mesajı karşı tarafa sezdirilmeye çalışılmaktadır.

“Bu yolu takip etmek için, ulusal gücümüzü korumalı ve genişletmeliyiz. Böylece meydan okumalar ve tehditler halkımıza ve çıkarlarımıza zarar vermeden önce onlar ile başa çıkabiliriz.”¹⁶ (US National Security Strategy, 2006).

Ancak, tehdit (*threat*) kelimesinin meydan okuma (*challenge*) ile birlikte ilk defa kullanıldığı yukarıdaki ifadeye bakıldığında; ABD’nin bu yolda ilerleyebilmesi (dünyayı şekillendirebilmesi) için söylemde inşa edilmeye çalışılan aksine, ABD’nin ulusal gücünün mevcut halini korumasının yetmeyeceği, genişletmesi de gerektiği ortaya çıkmaktadır. Söz konusu ifadeye tehdidin özellikleri (Walt, 1987: 5) açısından baktığımızda ise tehdidin kapasitesi olarak halka ve çıkarlara zarar verebileceği tespit edilmektedir.

“Stratejimizin ikinci ayağı, demokrasilerden oluşan büyüyen bir topluluğu yöneterek zamanımızın meydan okumalarına karşı koymaktır. Salgın hastalık tehdidinden kitle imha silahlarının yayılmasına, terörizme, insan kaçakçılığına ve doğal afetlere kadar karşılaştığımız problemlerin çoğu sınırların ötesine ulaşmaktadır. Bu sorunları çözmek için etkili çoktarafli çabalar gereklidir. Nihayet, tarih; sadece biz üzerimize düşeni yaptığımızda, diğerlerinin de kendi üzerlerine düşeni yaptığını göstermiştir. Amerika yönetmeye-yol göstermeye devam etmelidir.”¹⁷ (US National Security Strategy, 2006)

Yine aynı paragraf içerisinde meydan okuma ve tehdit kelimesi son olarak beraber kullanılmaktadır. Bu kullanım içerisinde dikkati çeken meydan okuma kelimesi başlangıçtan itibaren genellikle terörizm bağlamında kullanılmışken tehdit kelimesi ikinci ve son kullanımında terörizm dahil salgın hastalıklar, kitle imha silahlarının yayılması, insan kaçakçılığı ve doğal afetler gibi bütün ulusötesi-transnasyonel sorunlar bağlamında da kullanılmaktadır. Nitekim ulusötesi sorunların sınır aşan doğasına uygun olarak da çözümlerinde çok taraflılığın gerekliliğinden bahsedilmektedir. Çok taraflılık gereksiniminin bir sonucu olarak ABD’nin herkesten askeri güç olarak mutlak, siyasal ekonomik nüfuz açısından ise üstün konumundan süreç içerisinde gerilemesi söz konusu olacaktır. Nitekim söz konusu durumu işaret eden bir kaygı olarak söylem “Amerika yönetmeye-rehberlik etmeye devam etmelidir” (*must continue to lead*) cümlesi ile sona erdirilmektedir. Söz konusu son cümlede yalnızca gerekliliği, mutlak bir şartı ifade eden *have to* yardımcı fiilinden farklı olarak aynı zamanda bir şeyi ısrarla tavsiye etmekte de kullanılan *must* yardımcı fiili (Akın, 2011: 119) kullanılmıştır. Önceki paragraflarda ortaya konulan ABD’nin ulusal gücünün mevcut hâlini korumasının yetmeyeceği, genişletmesi de gerektiği tespiti göz önüne alındığında; liderlik etme zorunluluğundan (*must lead*) farklı olarak, liderliğin devamının zorunluluğu (*must continue to lead*) vurgusu *must* yardımcı fiilinin kullanımı ile birleşince bahse konu gerileme kaygısının daha da anlaşılır olduğu düşünülmektedir.

Böyle bir kaygının ve ulusötesi tehditlere karşı çok taraflı çabaların gerekli olduğunun kabul edildiği söylemde müttefik ve ittifak ilişkilerinin nasıl ele alındığı önem taşımaktadır. Metin içerisinde müttefik (*ally*) ve ittifak (*alliance*) kelimeleri bir defa ve olumlu bir içerikte kullanılmıştır.

“Ve Irak içerisinde güvenli, istikrarlı ve demokratik bir Irak, Orta Doğu’nun kalbinde teröre karşı savaşta yeni bir müttefik, için savaşıyoruz.”¹⁸ (US National Security Strategy, 2006).

2002 Ulusal Güvenlik Stratejisindeki “uygarlığın düşmanları olan teröristler ve onların müttefikleri” şeklindeki olumsuz kullanımdan farklı olarak müttefik (*ally*) ifadesi, teröre karşı savaşta yeni meydan okumaların birleşme yeri olan Orta Doğu’nun kalbinde güvenli, istikrarlı ve özgür olması için uğruna savaşılan Irak için olumlu bir içerikte kullanılmaktadır.

“Oysa gücümüz sadece silah kuvveti üzerine dayalı değildir. Aynı zamanda, ekonomik refah ve canlı bir demokrasiye de dayanmaktadır. Ve gücümüz, bize diğerleri ile ortak bir amaç içinde özgürlük, refah ve barışı teşvik etmemizi sağlayan güçlü ittifaklar, dostluklar ve uluslararası kuruluşlara dayanmaktadır.”¹⁹ (US National Security Strategy, 2006)

2002 Ulusal Güvenlik Stratejisinde ittifaklar ve uluslararası kuruluşlar ülkelerin gücünü çarpan etkisiyle artıracak bir faktör şeklinde ifade edilmişken, 2006 Ulusal Güvenlik Stratejisinde ulusal gücün bir parçası olarak tanımlanmaktadır. Yine 2006 Ulusal Güvenlik Stratejisinde “Gönüllüler Koalisyonu” gibi ad-hoc oluşumlar ön plana çıkartılarak ittifakların önemi ikincilleştirilmemektedir. Ancak 2002 Ulusal Güvenlik Stratejisinde BM, NATO, DTÖ gibi uluslararası kuruluşlardan bazılarının isimlerinin verilmesinin aksine 2006 Ulusal Güvenlik Stratejisinde herhangi bir isim zikredilmemiştir.

Terörizm tehdidinin merkezinde yer aldığı 2002 Ulusal Güvenlik Stratejisindeki ABD’nin gücünün herkesten mutlak üstünlüğü iddiası ve yönelişlerinde tek taraflı davranabileceğine ilişkin kendini yeterince güçlü görme düşüncesi, 2006 Ulusal Güvenlik Stratejisinde yine terörizm merkezli olmakla birlikte salgın hastalıklar, kitle imha silahlarının yayılması, insan kaçakçılığı ve doğal afetler gibi bütün ulusötesi-transnasyonal tehditlerin de varlığını kabul ederek çok taraflılığın gerekliliğini teslim eden bir tarza ve ABD’nin askeri gücünün benzersizliğinin, siyasi ve ekonomik üstünlüğünün devam ettirebilmesi kaygısına dönüşmektedir. Böyle bir konjonktürde ittifak ve müttefik kelimelerinin kullanımı selefinden farklı olarak olumlu bir içerik kazanmakta ve ittifaklar ve uluslararası kurumlar ABD ulusal gücünün dayandığı önemli unsurlardan biri olarak zikredilmektedir.

Ancak 2006 Ulusal Güvenlik Stratejisinde, 2002 tarihli selefinde yer alan tek taraflılık merkezli dış politika yönelişini nasıl ve ne şekilde terk edileceğine ilişkin pek çok konu gri alan olarak kalmaktadır. Bu grilik nedeniyle müttefikler ile ilişkilerin nasıl yürütüleceğine ilişkin çok taraflılığın gerekli olduğu tespitinden başka herhangi bir bilgi tespit edilememiştir. Sonuç olarak, 2006 Ulusal Güvenlik Stratejisi Tek Taraflılıktan Çok Taraflılığa yönelişte her iki karakteri de zaman zaman içinde barındırabilen bir “Geçiş Stratejisi” olarak karşımıza çıktığı

değerlendirilmektedir. Nitekim 2000 yılından itibaren 6 yıl Savunma Bakanlığı görevini yürütmüş olan ve yeni muhafazakâr (neo-con) düşünce akımı içinde önemli bir yere sahip Donal Rumsfeld'in kongre seçimlerinin Demokratlar lehine kaybedilmesinin bir sonucu olarak 18 Aralık 2006 tarihinde görevden alınması söz konusu değişimi ve değerlendirmeyi doğrulayan bir siyasi gelişme olarak da algılanabilir.

Mayıs 2010 Tarihli ABD Ulusal Güvenlik Stratejisi: Başkan Obama imzalı “Beyaz Saray” Başlıklı Bölümü

Kasım 2008'deki Başkanlık seçimlerini Demokratların kazanmasından yaklaşık bir buçuk yıl sonra Mayıs 2010'da yayımlanan ABD Ulusal Güvenlik Stratejisi'nin Başkan Obama imzalı “Beyaz Saray” başlıklı bölümünde, tehdit (*threat*) kavramı sadece bir kere kullanılmıştır. Tehdit yerine meydan okuma (*challenge*) kavramı da iki kere kullanılmıştır.

“Biz devletlerden, devlet dışı aktörlerden ve başarısız devletlerden gelen çoklu tehditler ile yüzleşirken, on yıllar boyunca ülkemizin güvenliğini sağlayan ve küresel güvenliği destekleyen askerî üstünlüğümüzü devam ettireceğiz.”²⁰ (US National Security Strategy, 2010)

Her iki kavramda herhangi spesifik bir konu için (2002 tarihli dokümandaki Terörizm olgusu için olan kullanımı gibi) kullanılmamıştır. Bu tehditler için ana güvenlik unsuru olarak askeri üstünlüğün devamı temel kabul olarak benimsenmiştir.

“Aradığımız uluslararası düzen, şiddet içeren aşırılık ve isyanı gidererek, nükleer silahların yayılmasının durdurarak, nükleer maddelerin güvenliğini sağlayarak, iklim değişimi ile mücadele ederek ve küresel büyümeyi sürdürerek zamanımızın meydan okumalarını çözebilir.”²¹ (US National Security Strategy, 2010).

Kavramlar ulusötesi (*transnasyonel*) tehditler için genel bir anlamda kullanılmıştır. Böylece tehdidin bağlamını ulusötesi meydan okumalar oluşturmuştur.

“Irak'ta bir savaşı bitirirken dahi, el-Kaide ve onun iştiraklerini yıkmak, bozguna uğratmak ve yenmek için yaptığımız taahhüdün bir parçası olarak askeri kuvvetlerimize Afganistandaki odağımızı yenilemesi hatırlatılmaktadır. Bu geniş, çok uluslu, doğru ve haklı bir çabanın parçasıdır, ve biz halkımızın, müttefiklerimizin ve ortaklarımızın güvenliğine ilişkin taahhütümüzde tereddütsüz olacağız.”²² (US National Security Strategy, 2010).

Irak savaşının sona erdiği belirtildikten sonra Afganistan konusunu gündeme getirilmiş yalnız bu yapılırken el-Kaide hedef alınmış ve savaş

sözcüğünden imtina edilmiştir. Buradaki çaba ise tek başına Amerika'nın görülmemiş "çok taraflılık" ilkesini hatırlatacak şekilde geniş tabanlı, haklı ve hukuki bir zemine bağlı kalınacağı belirtilmiştir. Bu söylem Amerikanın kendi başına meşruiyet aramayacağını ifade etmektedir. Yine Amerikalılar ile birlikte müttefikler ve ortakların güvenliği aynı anda sayılarak bu söylem desteklenmektedir. Müttefikler kelimesi 2002 Ulusal Güvenlik Stratejisindeki kullanımın aksine olumlu bir bağlamdadır. Ayrıca savaş hâli 2002 Ulusal Güvenlik Stratejisindeki küresel ölçekte ve süresi belirli olmayan "Terörizmle Savaş"tan farklı olarak Irak ve Afganistan gibi mekansal sınırlamaları olan sonlandırılabilir bir süreç olarak ifade edilmektedir.

Dokümanın ilgili bölümünde ittifak (*alliance*) kelimesi ve türevleri yukarıdaki son cümle ile birlikte olmak üzere iki defa ve olumlu manada kullanılmıştır.

"Yeni yüzyılın meydan okumalarını karşılamak için modernize ederken, bize çok iyi hizmet etmiş bu eski ittifakları güçlendirmekte azimli olacağız."²³ (US National Security Strategy, 2010)

Amerika'nın eski ittifaklarını modernize edeceği belirtilirken, bir taraftan ise bunların kendisine hizmet ettiği ve bu nedenle yine bunları güçlendirme gücünün yalnızca Amerika'da olduğu söylemin merkezini oluşturmaktadır.

2010 Ulusal Güvenlik Stratejisi, 2002 tarihli selefinde yer alan küresel ölçekte (2006 Stratejisinde Geniş Orta Doğu merkezli olmak üzere) ve süresi belirli olmayan bir savaş hali yerine Afganistan ve Irak gibi belirli bölgelerde ve sonlandırılabilir savaşların olduğu bir güvenlik anlayışı ile oluşturulmuştur. 2010 Ulusal Güvenlik Stratejisi ile Amerika, Bush döneminin tedrici tek taraflılığından ittifaklarına tekrar önem vererek ve çok taraflılığı işleterek vaz geçmektedir. 2010 Ulusal Güvenlik Stratejisi ile 2006 tarihli strateji ile başlatılan "Tek Taraflılıktan Çok Taraflılığa Geçiş Dönemi" sonlanmaktadır. Fakat burada ABD, müttefikleri ile ilişkisinde Walt'un teorisindeki güçlü taraf ve zayıf müttefikler hipotezine uygun olarak kendini üstün konumlandırmaktadır.

Sonuç ve Değerlendirme

Eylül 2002 tarihli ABD Ulusal Güvenlik Stratejisi'nde güvenlik açısından süresi belirsiz bir küresel savaş hali yansıtılmakta ve tehdit olarak terörizm belirlenmektedir. Tehdidin özellikleri (Walt, 1987: 5) coğrafi yakınlık olarak tehdidin her yerde, öngörülen niyetleri olarak kitle imha

silahı elde etmek istedikleri, ana yurttaki saldırı kabiliyetine sahip olduğu ifade edilmektedir (Tablo 1). Söz konusu stratejide ittifak ilişkileri ana amaç değildir. Strateji belgesinde ittifaklar, Amerika'nın tek taraflı müdahalesini meşrulaştırmak için kurularak domine edilecek Gönüllüler Koalisyonunun isterlerse bir nesnesi olabilirler. Eylül 2002 tarihli ABD Ulusal Güvenlik Stratejisi'ndeki tehdit algısı Amerikanın tek başına dengeleyebileceği, hatta bu sözde tehdit ile dünya sathı mahallinde büyük bir hareket serbestisi elde edeceği ve bunu da uluslararası toplumun meşru görmesi gerektiği söylemi üzerine kurulmuştur. Bu durum, Buzan'ın konu ile ilgili olarak güvenliğin müdahalelerin meşrulaştırılmasında bir anahtar olarak kullanılması düşüncesine de uymaktadır (Buzan, Waeber ve Wilde, 1998: 21).

2006 Ulusal Güvenlik Stratejisi güvenlik durumu olarak Geniş Orta doğu merkezli devam eden ve süresi belirsiz bir savaş halini tespit etmektedir. 2006 Stratejisinde tehdit yine terörizm merkezli olmakla birlikte diğer ulusötesi--transnasyonel--tehditlerin de varlığı kabul edilmektedir. Stratejide tehdidin özellikleri olarak (Walt, 1987: 5) coğrafi yakınlığının dışarıda (daha önce belirtildiği üzere Geniş Orta Doğu merkezli alanda), tehdidin kapasitesinin halka ve çıkarlara zarar verebileceği, tehdidin öngörülen niyetlerinin ülkeye varmak ve ana yurda saldırmak olduğu tespit edilmektedir. Ayrıca stratejide çok taraflılığın gerekliliğini teslim eden bir düşünce var olup ABD'nin askerî gücünün benzersizliğinin, siyasi ve ekonomik üstünlüğünün devam ettirebilmesi kaygısı da mevcuttur. Böyle bir konjonktürde ittifak ve müttefik kelimelerinin kullanımı selefinden farklı olarak olumlu bir içerik kazanmakta ve ittifaklar ve uluslararası kurumlar ABD ulusal gücünün dayandığı önemli unsurlardan biri olarak zikredilmektedir. Ancak 2006 Ulusal Güvenlik Stratejisinde tek taraflılık merkezli dış politika yönelişinin nasıl ve ne şekilde terk edileceğine ilişkin pek çok konu gri alan olarak kalmaktadır. 2006 Ulusal Güvenlik Stratejisi Tek Taraflılıktan Çok Taraflılığa yönelişte her iki karakteri de zaman zaman içinde barındırabilen bir "Geçiş Stratejisi" olarak karşımıza çıkmaktadır (Tablo 1).

Tablo 1. ABD Ulusal Güvenlik Stratejileri Güvenlik, Tehdit ve İttifak Söylemleri

ABD Ulusal Gv. Strj.	Güvenlik Hali	Tehdit	Tehditin zellikleri			Dış Politika Yönelişi	İttifaklar
			Coğrafi Yakınlık	İmkan Kabiliyetler	ngrlen Niyetler		
2002	Süresi belirsiz küresel savaş, Buzan' -ın "Güvenlik meşruiyet aracı olarak kullanılabilir" düşüncesine uygun.	Sadece terörizm	Her yerde	Ana yurttta saldırı	Kitle imha silahı elde etmek	<i>Tek Taraşlılık</i>	İstekliler Koalisyonu. İttifak ana amaç değildir. Ancak <i>ittifaklar isterlerse istekliler koalisyonunun parçası olabilir.</i>
2006	Geniş Orta Doğu merkezli süresi belirsiz bir savaş	Terörizm merkezli fakat salgın hastalıklar, kitle imha silahlarının yayılması, insan kaçakçılığı ve doğal afetler gibi ulusötesi tehditleri kabul etmektedir.	Geniş Orta Doğu merkezli ülke dışında	Halka ve çıkarlara zarar verebilir.	lkeye varmak ve ana yurttta saldırılmak	<i>Tek Taraşlılıktan Çok Taraşlılığa Geçiş</i>	İttifaklar ulusal gücün dayandığı asli unsurlardan Müttefikler ile ilişkilerin nasıl yrtlceği belirsiz.
2010	Irak ve Afganistan gibi sınırları olmayan ve sonlandıırılabilir savaş	Ulusötesi tehditler : aşırıcılık ve terör, nükleer silahların yayılması, iklim değişikliği	Genel-de dünyanın her yerinde, özel de ise Irak ve Afganistanda	-	-	<i>Çok Taraşlılık</i>	Walt' un tehditleri dengeleme konsepti; "Güçlü Devlet ve Zayıf Müttefik" mantığına uygun.

Mayıs 2010 tarihli ABD Ulusal Güvenlik Stratejisi'nde güvenlik durumu olarak Irak ve Afganistan merkezli kısmi ve sonlandırılabilir bir savaş hâli belirlenmiştir. 2010 Stratejisinde tehdit kavramının bağlamı tamamıyla ulusötesileştirilmiş ve ittifak ilişkileri ana amaç hâline gelmiştir. Müttefikler ile ilişkilerin karakteri "Çok Taraflılık" kuramına uygun düşünülmüş ve uluslararası meşruiyetin ancak böyle sağlanacağı kabul edilmiştir. Mayıs 2010 tarihli ABD Ulusal Güvenlik Stratejisi'nde İttifak mantığı Walt (1987:5, 18, 19)'ın tehditleri dengelemek konseptine uygundur ve "Güçlü Devlet ve Zayıf Müttefikler" örneğini yansıtmaktadır (Tablo-1).

ABD'nin Başkan Obama döneminde, Başkan Bush dönemindeki tedrici tek taraflı politikaları tamamen bırakarak müttefikleri ile çok taraflılık çerçevesinde ilişkileri geliştireceği ve Batı İttifakının özelde ise NATO'nun bu dönemde daha uluslararası meselelerde ABD'nin güdümünde bir müdahale vasıtası/nesnesi olarak değil bir geniş tabanlı mutabakatın sağlandığı bir çözüm platformu olarak işlevselliğinin artacağı değerlendirilmektedir. Nitekim Orta Doğu kapsamında yaşanan son gelişmeler ve NATO'nun Libya müdahalesinde sağlanan hassas uzlaşma bu değerlendirmeyi doğrulayıcı yönde bulgular olduğu kıymetlendirilmektedir.

Kaynaklar

- Akın, A. (2011). İngilizce Ders Notları, Ankara, Akın Dil Eğitim Merkezi ve Yayıncılık Hizmetleri.
- Baylis, J. (1998). International Security in Post-Cold War Era, İçinde S. John Baylis, ve S. Smith (Ed.), *The Globalization of World Politics: An Introduction of World Politics*, Oxford: Oxford University Press, 192-215.
- Booth, K. (2005). Security, İçinde, K. Booth (Ed), *Critical Security Studies and World Politics*, London. Lynne Rienner Publishers, 21-27.
- Buzan, B. (1991). New Paterns of Global Security in the Twenty-First Century, *International Affairs* 6(3), 432-451.
- Buzan, B., Waever, O. ve Wilde, J. (1998). *Security: A New Framework for Analysis*, London: Lynne Rienner Publishers.
- Wohlforth, C.W. (1999). The stability of a unipolar world, *International Security*, 24(1), 5-41.
- Caldwell, D. ve Williams, R. (2006). *Seeking Security in an Insecure World*, Maryland: Rowman Littlefield Publishers Inc.
- Cornish, P. (1999). European security: The end of architecture and the new NATO. *International Affairs*, 72(4), 751-769.

- Dijk, T.A. (1997). The Study of Discourse. İçinde T. A. Dijk (Ed.), *Discourses As Structure And Process*, London: SAGE Publications, 1-34.
- Dilanian, K. (2009). *Clinton says U.S. must use 'smart power'*. USATODAY, http://www.usatoday.com/news/washington/2009-01-13-hillary_N.htm adresinden alınmıştır.
- Doltaş, D. (2009). Söylem ve Yazın. İçinde A. Kocaman (Ed.), *Söylem Üzerine*, Ankara, ODTÜ Yayıncılık, 48-55.
- Drew, D.M. ve Snow, D. (2002). *Making Strategy: An introduction to National Security Processes and Problems*, Honolulu: University Press of the Pasific.
- Fisher, J. (2006). *Dünya ABD'nin Çok Taraflılığa Dönmesine Muhtaç*. The Guardian'dan Çeviren Radikal Gazetesi, <http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=208268&tarikh=25/12/2006> adresinden alınmıştır.
- Gates, R. *U.S Department of Defense*, <http://www.defense.gov/bios/biographydetail.aspx?biographyid%3D115> adresinden alınmıştır.
- Heartfiled, M. (1996). Nursing Documentation and Nursing Practice: A Dsicourse Analysis. *Journal of Advanced Nursing*, 24, 98-103.
- Kandemir, E. (2008). *Uluslararası Sistemin Yeni Düzen Arayışında Karadeniz'in Değişen Jeopolitiği*, İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık.
- Katzenstein, P.J. (1996). Introduction: Alternative Perspectives on National Security, İçinde P. J. Katzenstein (Ed.), *The Culture of National Security: norms and Identity in World Politcs*, New York: Columbia University Press, 1-37.
- Mearsheimer, J.J. (1990). Back to the Future:Instability in Europe after Cold War. *International Security*, 5-56.
- Neuman, W.L. (2010). Toplumsal Araştırma Yöntemleri: Nitel ve Nicel Yaklaşımlar. Cilt-II. 4.b. (Çev.Sedef Özge). İstanbul:Yayın Odası (Orijinal baskı tarihi 2006).
- Nye Jr.J.S. (2003). *Amerikan Gücünün Paradoksu: Dünyanın Tek Süper Gücü Neden Tek Başına Davranamaz?* İstanbul, Literatür Yayıncılık.
- Nye Jr.J.S. (2009). *Get Smart:Combining Hard and Soft Power, Foreign Affairs*, <http://www.foreignaffairs.com/articles/65163/joseph-s-nye-jr/get-smart?page=2> (20 Ekim 2011) adresinden alınmıştır.

- Obama Likely to Change US Leadership Style. 14 Şubat 2009. *Voice of America*, <http://www.voanews.com/english/news/a-13-2009-01-14-voa43-68711032.html> (20 Ekim 2011) adresinden alınmıştır.
- Obama says Gates a bipartisan model of civility. (1 Temmuz 2011). <http://www.dawn.com/2011/07/01/obama-says-gates-a-bipartisan-model-of-civility.html> (20 Ekim 2011) adresinden alınmıştır..
- Oudenaren, J.V. (2003). What's "Multilateral"?, *Policy Review*, February&March, 33-49.
- President George W.Bush, The White House, <http://georgewbush-whitehouse.archives.gov/president/biography.html> (01 Ekim 2011) adresinden alınmıştır..
- Rothschild, E., (1995). What's Security?, *Deadalus Journal*, Summer 1995, 125, 53-91.
- Rumsfeld, D.H. (2011). *U.S. Department of Defense*, http://www.defense.gov/specials/secdef_histories/bios/rumsfeld.htm (01 Ekim 2011) adresinden alınmıştır.
- Snow, D.D. (2007). *Globalization and Geopolitics*. New York: Pearson, Longman.
- Stake, R.E. (2010). *Qualitative Research: Studying How Things Work*. New York, London: The Guilford Press.
- Türk Dil Kurumu, *Büyük Türkçe Sözlük*, <http://tdkterim.gov.tr/bts/> (22 Ekim 2011) adresinden alınmıştır.
- U.S National Security Strategy (2002, September). *The White House*, <http://georgewbush-whitehouse.archives.gov/nsc/nss/2002/> (27 Haziran 2011) adresinden alınmıştır.
- U.S National Security Strategy (2006, March). *The White House*, <http://georgewbush-whitehouse.archives.gov/nsc/nss/2006/> (22 Eylül 2011) adresinden alınmıştır.
- U.S National Security Strategy (2010, May). *The White House*, http://www.whitehouse.gov/sites/default/files/rss_viewer/national_security_strategy.pdf (27 Haziran 2011) adresinden alınmıştır.
- Walt, S., (1987). *The Origins of Alliances*. New York: Cornell University Press.
- Waltz, K.N. (1979). *Theory of International Politics*, Massachusetts: Addison-Wesley Publishing Company.

¹ “Terrorists are organized to penetrate open societies and to turn the power of modern technologies against us. To defeat *this threat* we must make use of every tool in our arsenal—military power, better homeland defenses, law enforcement, intelligence, and vigorous efforts to cut off terrorist financing.”

² “The *war against terrorists of global reach* is a *global enterprise of uncertain duration*. America will help nations that need our assistance in combating terror.”

³ “...The United States and *countries cooperating with us* must not allow the terrorists to develop new home bases. Together, we will seek to deny them sanctuary at every turn.”

⁴ “...The gravest danger our Nation faces lies at the crossroads of *radicalism and technology*. Our enemies have openly declared that they are seeking *weapons of mass destruction*, and evidence indicates that they are doing so with determination. The United States will not allow these efforts to succeed.”

⁵ “America will act against such *emerging threats* before they are fully formed. *We cannot defend America and our friends* by hoping for the best. So we must be prepared to defeat our enemies’ plans, using the best intelligence and proceeding with deliberation. History will judge harshly those who saw this coming danger but failed to act. In the new world we have entered, the only *path to peace and security is the path of action*.”

⁶ “Throughout history, *freedom* has been *threatened by war and terror*; it has been challenged by the clashing *wills of powerful states and the evil designs of tyrants*; and it has been tested by widespread poverty and disease. Today, humanity holds in its hands the *opportunity to further freedom’s triumph over all these foes*. *The United States welcomes our responsibility to lead in this great mission*.”

⁷ “The United States will deliver *greater development assistance* through the *New Millenium Challenges Account* to nations that *govern justly*, invest in their people, and *encourage economic freedom*.”

⁸ “Today, the United States enjoys a position of unparalleled military strength and great economic and political influence. In keeping with our heritage and principles, we do not use our strength to press for unilateral advantage. We seek instead to create a balance of power that favors human freedom: conditions in which all nations and all societies can choose for themselves the rewards and *challenges of political and economic liberty*.”

⁹ “...and America will hold to account *nations that are compromised by terror*, including those who harbor *terrorists* because the *allies of terror are the enemies of civilization*.”

¹⁰ “...*Alliances and multilateral institutions can multiply the strength of freedom-loving nations*. The United States is committed to lasting institutions like the United Nations, *the World Trade Organization, the Organization of American States, and NATO as well as other long-standing alliances*. *Coalitions of the willing can augment these permanent institutions...*”

¹¹ “...This is a *wartime national security strategy* required by the *grave challenge* we face – *the rise of terrorism* fueled by an aggressive ideology of hatred and murder, fully revealed *to the American people on September 11, 2001*.”

¹² “We have focused the attention of the world on *the proliferation of dangerous weapons* – although *great challenges* in this area remain.

We have stood for *the spread of democracy* in the broader Middle East – *meeting challenges* yet seeing progress few would have predicted or expected.”

¹³ “We have seen great accomplishments, *confronted new challenges*, and refined our approach as conditions changed. We have also found that the *defense of freedom* brings us loss and sorrow, because freedom has determined enemies. We have always known that *the war on terror* would require great sacrifice – and in this war, we have said farewell to some very good men and women.”

¹⁴ “America now faces a choice between *the path of fear* and *the path of confidence*. The path of fear – isolationism and protectionism, retreat and retrenchment – appeals to those who find our *challenges too great* and fail to see our opportunities. Yet history teaches that every time American leaders have taken this path, *the challenges have only increased* and the missed opportunities have left future generations less secure.”

¹⁵ “This Administration has chosen *the path of confidence*. We choose leadership over isolationism, and the pursuit of free and fair trade and open markets over protectionism. We choose to *deal with challenges now* rather than leaving them for future generations. We *fight our enemies abroad* instead of waiting for them to arrive in our country. We seek to *shape the world*, not merely be shaped by it; to influence events for the better instead of being at their mercy.”

¹⁶ “To follow this path, we must *maintain and expand our national strength* so we can *deal with threats and challenges* before they can damage our people or our interests.”

¹⁷ “The second pillar of our strategy is *confronting the challenges* of our time by *leading a growing community of democracies*. Many of the problems we face – from the *threat of pandemic disease, to proliferation of weapons of mass destruction, to terrorism, to human trafficking, to natural disasters – reach across borders*. Effective *multinational efforts* are essential to solve these problems. Yet history has shown that only when we do our part will others do theirs. *America must continue to lead.*”

¹⁸ “And we are fighting alongside Iraqis to secure a united, stable, and democratic Iraq – a *new ally in the war on terror* in the heart of the Middle East.”

¹⁹ “...Yet *our strength* is not founded on force of arms alone. It also rests on economic prosperity and a vibrant democracy. And it *rests on strong alliances, friendships, and international institutions*, which enable us to promote freedom, prosperity, and peace in common purpose with others. “

²⁰ “As we face *multiple threats*- from nations, nonstate actors, and failed states- we will maintain the *military superiority* that has secured our country and underpinned global security, for decades.”

²¹ “The international order we seek is one that can resolve *the challenges of our time*- countering *violent extremism, and insurgency*, stopping *the spread of nuclear weapons* and *securing nuclear materials, combating a changing climate and sustaining global growth...*”

²² “Even as we end *one war in Iraq*, our military has been called upon renew our focus on Afghanistan as a part of a commitment to disrupt, dismantle and defeat *al-Qa’ida and its affiliates*. This is a part of a *broad, multinational effort* that is *right and just*, and we will be unwavering in our commitment to the security of our *people, allies and partners*.”

²³ “We will be steadfast in *strengthening those old alliances that served us* so well, while *modernizing them to meet the challenges of new century*.”